

Skrytý poklad veřejného prostoru. V Ústí nad Orlicí vznikl podchod, který může být vzorem i ostatním

CZD czechdesign.cz/temata-a-rubriky/skryty-poklad-verejneho-prostoru-v-usti-nad-orlici-vznikl-podchod-ktery-muze-byt-vzorem-i-ostatnim

Adéla Zahálková

- [Magazín](#)
- [Grafický design](#)

Podchod v Ústí nad Orlicí rozzářily malby místní uměleckoprůmyslové školy. | Foto: Bohuslav Špaček / Zdroj: Město Ústí nad Orlicí

Adéla Zahálková - 4. 3. 2024 - 5 min.

Podchody dokáží být velmi tmavým a stresujícím místem pro nás všechny. Stačí však pár šikovných rukou a i děsivé místo se může proměnit v příjemný a zajímavý prostor. Vynikajícím příkladem je podchod na nádraží v Ústí nad Orlicí, kterého se ujali studenti orlickoústecké umprum.

Smutná šedá barva

Podnětem pro vznik tohoto ukázkového podchodu byla rekonstrukce orlickoústeckého nádraží v roce 2014, která proběhla pod vedením Správy železniční dopravní cesty (SŽDC). Zde vznikl nový podchod pod kolejištěm, u jehož výmalby byla zvolena světle šedá barva. Toto rozhodnutí podnítilo snahy o jeho zvelebení a oživení. **Volání po změně vyústila v diskuzi mezi starostou města a zástupci spolku Nádraží nedáme. Spolek se v roce 2016 jako Oustecké nádraží, s.r.o. stal vlastníkem historické budovy bývalého nádraží.**

Rekonstrukce nádraží proběhla v roce 2014. | Foto: Bohuslav Špaček

Vyjednávání bylo zprvu náročné, ale když byla nedůvěra prolomena, nebyl už proces složitý. Starosta města inicioval jednání s vlastníkem podchodu, tedy se Správou železnic, ve snaze získat souhlas s realizací. V tomto momentě byla oslovena zdejší Střední uměleckoprůmyslová škola s možností spolupráce na velkoplošných malbách. **Na podchodu pracovali studenti grafického designu pod vedením Bohuslava Špačka.**

„Při prvních jednáních bylo nejdůležitější si uhájit svobodu vyjádření. Snažili jsme se argumentovat a postupně si tím získávat důvěru. Měli jsme za sebou již několik realizací v bývalém areálu textilní továrny. Tato továrna byla záhy zbourána, ale malby v ní posloužily jako dobrá reference,“ komentuje Bohuslav Špaček, vedoucí oboru grafický design na Střední uměleckoprůmyslové škole v Ústí nad Orlicí.

Stačí jen jeden barevný akcent

U streetartu je zásadní prostor, způsob zpracování, ale i téma. K výběru námětů přistupovala škola v souladu s nastavením jejich vlastních hodin, tedy velmi individuálně. Nejprve se hledali ti „praví“ studenti, kteří se na realizaci měli podílet, a následně proběhla společná diskuze o tom, jakou podobu podchodu dát. **Snaha nebyla jen o solitérní malby, ale i jejich vzájemné propojení a následné vytvoření tzv. neutrálních odpočinkových ploch.**

„Nikomu nic nezakazujeme, ale zároveň se snažíme o věcech mluvit a neustále připomínat celek. Studenti musí chápat vztahy a to, že na někoho navazují, což ve výsledku ovlivňuje i jejich malbu,“ říká Bohuslav Špaček.

Potřebný materiál a barvy byly zajištěny městem. | Zdroj: Město Ústí nad Orlicí

Na zdech podchodu se objevují jak malby, které pracují se symboly, tak i malby, které předávají konkrétní výpovědi. Jednu ze zdí například zdobí výjev obličejů vykukujících z vody, které mají na hlavách šálky s kávou. Výjev funguje jako odkaz na bohužel dnes již zaniklou restauraci a kavárnu ve staré nádražní budově. Rezonují zde i ekologické náměty. Jedním z tmelících prvků je styl maleb. Snaha o propojení je dána omezenou barevností a kontrasty. **Barva se používá omezeně, a to jen jako barevný akcent, což skvěle napomáhá vše držet pohromadě.**

„Použité motivy jsou stále veřejností pozitivně vnímány. Za uplynulých pět let dílo nikdo neponičil,“ dodává Dana Pokorná, mediální koordinátorka města Ústí nad Orlicí.

Všechny náměty drží pohromadě žlutý barevný akcent. | Foto: Bohuslav Špaček

Tvůrčí svoboda nad penězi

Škola šla do projektu od začátku s tím, že potřebuje prostředky pouze na materiál. Důležitější byla pro ně tvůrčí svoboda než peníze za provedenou výmalbu. Na tento přístup slyšelo jak město, tak i SŽDC. Město se podílelo finanční dotací škole ve výši 15 tis. Kč na nákup materiálu (tedy barev) a SŽDC poskytlo prostředky na podchod pro pěší a kola před nádražím. Tento podchod je dnes již bohužel přemalovaný, ale i to je vlastně jedna ze stránek streetartu.

Práce na podchodu začaly v roce 2017. | Zdroj: Město Ústí nad Orlicí

A jak to bude dál?

Na podchodu se začalo pracovat v roce 2017 před koronavirovou pandemií. Kvůli omezením s ní spojeným se později výmalba musela úplně zastavit. V této době byla dokončena cca třetina celkové plochy stěn podchodu. Studenti, kteří se na podchodu podíleli, tak v současnosti nestudují na zdejší umprum, ale na vysokých školách, jako je AVU a VŠUP. Nyní se však ze strany Správy železnic znovu objevuje možnost na podchodu dále pokračovat. **Město se bude opětovně podílet finanční dotací na nákup potřebného materiálu, a tak to vypadá, že bude podchod postupně doplněn i o další malby.**

Zájem města Ústí nad Orlicí nekončí však jen u zmíněného podchodu. V plánu má například i obnovu maleb v pochodu pod silnicí I/14, kde před deseti lety vznikla mozaika komiksových postav a příběhů. Město také připravuje instalace s ústeckým

rodákem Ondřejem Kobzou. V tomto případě se jedná o poesiomat, který by se mohl stát součástí právě probíhající revitalizace parku u Roškotova divadla.

Poesiomat můžeme objevit ve více než 20 městech po celé České republice. | Foto: Alena Chlumská

Související

Ostatní

Kodaň na Praze 7. Zanedbané podchody u metra Vltavská se jako zázrakem proměnily v kultivovaný veřejný prostor

Lilia Gutiérrez - 23. 11. 2021 - 8 min.

Interiér a architektura

Podchody, kde se nebojíte ani smrady nedusíte. Hlavní nádraží se těší na nové pěší tunely k vlakům od BOD architekti

Michaela Rusová - 19. 11. 2021 - 14 min.

Interiér a architektura

Architekti bez hranic navrhli orientační systém, který oživí podchod u Vltavské

Pavla Dundálková - 29. 8. 2017 - 5 min.

CZECHDESIGN SOUTĚŽ

Soutěž na vizuální identitu města Turnov

Svá portfolia zasílejte do 16. 12. 2024

CZECHDESIGN

CZECHDESIGN SOUTĚŽ

Soutěž na novou vizuální identitu Kanceláře prezidenta republiky a Pražského hradu

Správa Pražského hradu

Galerie kreativců

Karlovarského kraje

galerie kreativcu.cz

KRA/JINÁ

24. cyklus

přednášky a diskuze o architektuře

BLACK FRIDAY

Sleva 10 % na vše skladem

s kódem BF10

[Načíst další](#)